SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 11. septembra 2008 *

V združenih zadevah C-75/05 P in C-80/05 P,

zaradi dveh pritožb na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, ki so ju 11. in 16. februarja 2005 vložile

**Zvezna republika Nemčija**, ki jo zastopajo W.-D. Plessing in C. Schulze-Bahr, zastopnika, skupaj z M. Núñez-Müllerjem, odvetnik, (C-75/05 P),

**Glunz AG**,

**OSB Deutschland GmbH**,

s sedežem v Meppenu (Nemčija), ki ju zastopa H.-J. Niemeyer, odvetnik, (C-80/05 P), z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

pritožnice,

* Jezik postopka: nemščina.

druge stranke v postopku so

**Kronofrance SA**, s sedežem v Sully-sur-Loire (Francija), ki jo zastopata R. Nierer in L. Gordalla, odvetnika,

tožeča stranka v postopku na prvi stopnji,

**Komisija Evropskih skupnosti**, ki jo zastopa V. Kreuschitz, zastopnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka v postopku na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, A. Tizzano (poročevalec) in M. Ilešič, sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,
sodni tajnik: J. Swedenborg, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. februarja 2007,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 6. marca 2008

izreka naslednjo

**Sodbo**

1 Zvezna republika Nemčija ter Glunz AG in OSB Deutschland GmbH (v nadaljevanju: Glunz in OSB) v okviru pritožb predlagajo razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 1. decembra 2004 v zadevi Kronofrance proti Komisiji (T-27/02, ZOdl., str. II-4177, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to sodišče razglasilo za nično Odločbo Komisije SG (2001) D z dne 25. julija 2001 o nenasprotovanju pomoči, ki so jo nemške oblasti dodelile družbi Glunz (v nadaljevanju: sporna odločba).

**Pravni okvir**

2 Člen 1 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88] Pogodbe ES (UL L 83, str. 1) določa:

„V tej uredbi:

[…]

h) ‚zainteresirana stranka‘: pomeni katero koli državo članico ali osebo, podjetje ali združenje podjetij, na katerih interese bi lahko dodelitev pomoči vplivala, predvsem upravičenca pomoči, konkurenčna podjetja in poklicna združenja.“

3 Člen 4 te uredbe, naslovljen „Predhodna preučitev uradne prijave in odločb Komisije“, določa:

„ […]

2. Če Komisija po predhodni preučitvi ugotovi, da prijavljeni ukrep ni pomoč, to ugotovitev navede v odločbi.

3. Če Komisija po predhodni preučitvi ugotovi, da ni dvomov o združljivosti prijavljenega ukrepa s skupnim trgom, kolikor sodi na področje uporabe člena [87(1)] Pogodbe, potem odloči, da je ukrep združljiv s skupnim trgom (v nadaljnjem besedilu: odločba o nenasprotovanju). V odločbi se navede, katera izjema na podlagi Pogodbe je bila uporabljena.

4. Če Komisija po predhodni preučitvi ugotovi, da obstajajo dvomi o združljivosti prijavljenega ukrepa s skupnim trgom, potem se odloči za začetek postopka na

podlagi člena [88(2)] Pogodbe (v nadaljnjem besedilu: odločba o začetku formalnega postopka preiskave).

[…]“

4 Večsektorski okvir za regionalno pomoč, namenjeno večjim naložbenim projektom (UL 1998, C 107, str. 7, v nadaljevanju: večsektorski okvir 1998), ki je veljal v času nastanka dejanskega stanja, za namen uporabe člena 87(3) ES določa pravila za oceno pomoči, ki spadajo na njegovo področje uporabe.

5 Komisija v skladu z večsektorskim okvirom 1998 za vsak primer posebej določi največjo dovoljeno intenzivnost pomoči za projekte, ki jih je treba, kot določa člen 2 Uredbe št. 659/1999, priglasiti.

6 V točki 3.10 tega večsektorskega okvira je opisana formula za izračun, na podlagi katere Komisija določi navedeno intenzivnost. Ta formula temelji, prvič, na določitvi največje dovoljene intenzivnosti, ki se uporablja za pomoč velikim podjetjem na zadevnem območju in se imenuje „regionalna zgornja meja“ (dejavnik R), ki se nato pomnoži s tremi količniki, in sicer s stanjem konkurence v zadevnem sektorju (dejavnik T), z razmerjem med kapitalom in delom (dejavnik I) ter regionalnim učinkom zadevne pomoči (dejavnik M). Največjo intenzivnost pomoči, ki se jo odobri, tako dobimo s formulo R x T x I x M.

7 V skladu s točko 3.2 tega večsektorskega okvira dejavnik T, „stanje konkurence“, vključuje analizo, s katero se ugotavlja, ali se bo priglašeni projekt izvajal v sektorju ali podsektorju, za katerega so značilni presežki strukturnih zmogljivosti.

8 Tako v skladu s točko 3.3 večsektorskega okvira 1998 Komisija, pri ugotavljanju obstoja ali neobstoja takšnih presežkov zmogljivosti, na ravni Evropske skupnosti upošteva razliko med povprečno stopnjo izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti celotne predelovalne industrije in stopnjo izkoriščenosti zmogljivosti v zadevnem (pod)sektorju. Navedena analiza zajema referenčno obdobje zadnjih petih let, za katero so na voljo podatki.

9 Točka 3.4 tega večsektorskega okvira določa:

„Komisija pri nezadostnih podatkih o izkoriščenosti zmogljivosti obravnava, ali se zadevne naložbe izvajajo na trgu v zatonu. V ta namen primerja gibanje očitne porabe zadevnega proizvoda ali proizvodov (to je proizvodnja plus uvoz minus izvoz) s stopnjo rasti celotne predelovalne industrije na ravni [Evropskega gospodarskega prostora].“

10 V skladu s točko 3.10.1 tega večsektorskega okvira se za dejavnik T, „stanje konkurence“, uporabi korekcijski količnik 0,25, 0,5, 0,75 ali 1, in sicer na podlagi teh meril:

„(i) projekt, ki povečuje zmogljivosti v sektorju, za katerega so značilni veliki presežki strukturnih zmogljivosti in/ali absolutno zmanjševanje povpraševanja: 0,25

ii) projekt, ki povečuje zmogljivosti v sektorju, za katerega so značilni presežki strukturnih zmogljivosti in/ali trg v zatonu, *in* lahko okrepi visok tržni delež: 0,50

iii) projekt, ki povečuje zmogljivosti v sektorju, za katerega so značilni presežki strukturnih zmogljivosti in/ali trg v zatonu: 0,75

iv) ni verjetnih negativnih učinkov v smislu primerov od (i) do (iii): 1,00“.

**Dejansko stanje**

11 Zvezna republika Nemčija je z dopisom z dne 4. avgusta 2000 Komisiji priglasila načrt pomoči za naložbo, ki spada v večsektorski okvir 1998, v korist družbe Glunz za izgradnjo integriranega centra za obdelavo lesa v Nettgau v deželi Saška-Anhalt (Nemčija).

12 V skladu s členom 4(3) Uredbe št. 659/1999 je Komisija 25. julija 2001 odločila, da ne bo nasprotovala dodelitvi te pomoči in na podlagi ocene pomoči glede na merila, določena v večsektorskem okviru 1998, določila največjo dovoljeno intenzivnost. Ker analiza podatkov o stopnji izkoriščenosti zmogljivosti gospodarskega sektorja, ki obsega proizvodnjo lesenih plošč, ni pokazala nobenega presežka strukturnih zmogljivosti, je Komisija pri dejavniku T, „stanje konkurence“, uporabila najvišji korekcijski količnik 1, ne da bi preučila možnost, da se bo naložba izvedla na trgu v zatonu.

**Postopek na prvi stopnji in izpodbijana sodba**

13 Družba Kronofrance SA (v nadaljevanju: Kronofrance) je 4. februarja 2002 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje zoper sporno odločbo vložila ničnostno tožbo, v kateri

je uveljavljala štiri tožbene razloge, prvič, kršitev člena 87 ES in večsektorskega okvira 1998, drugič, kršitev člena 88(2) ES, tretjič, zlorabo pooblastil in, četrtič, kršitev obveznosti obrazložitve.

14 Komisija je zahtevala, naj se tožba razglasi za nedopustno, ker naj tožeča stranka ne bi imela procesnega upravičenja. Družbe Kronofrance po mnenju tožene institucije ni mogoče obravnavati kot konkurenčnega podjetja upravičenca pomoči in zato ne more zahtevati statusa „zainteresirane stranke“ v smislu Uredbe št. 659/1999. Zaradi tega ni dopustno, da izpodbija sporno odločbo.

15 Družba Kronofrance glede utemeljenosti zlasti navaja, da je Komisija, s tem da je odobrila zadevno pomoč le po predhodnem preizkusu, kršila člen 88(2) ES in člen 4(4) Uredbe št. 659/1999, v katerih se zahteva uvedba formalnega postopka preiskave, če „obstajajo dvomi“ o združljivosti priglašenega ukrepa s skupnim trgom.

16 Po mnenju družbe Kronofrance bi se takšni dvomi pojavili po podrobni preučitvi razmer na zadevnem trgu. Družba Kronofrance je namreč med upravnim postopkom Komisiji posredovala podatke o očitni porabi lesenih plošč in s tem dokazala, da se zadevna naložba nanaša na trg v zatonu. Vendar pa se je Komisija omejila le na preizkus morebitnega obstoja presežkov strukturnih zmogljivosti in menila, da ni dolžna preveriti, ali so bile zadevne naložbe izvedene na trgu v zatonu.

17 Sodišče prve stopnje je v točkah od 38 do 44 izpodbijane sodbe ugotovilo, da med družbama Glunz in Kronofrance obstaja konkurenčno razmerje in da je slednja zainteresirana stranka, za katero se lahko šteje, da jo sporna odločba neposredno in posa-

mično zadeva v smislu člena 230, četrti odstavek, ES. S to utemeljitvijo je Sodišče prve stopnje zavrnilo ugovor nedopustnosti, ki ga je podala Komisija.

18 Glede utemeljenosti je Sodišče prve stopnje v točkah od 79 do 111 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija, s tem da je preverila stanje konkurence na zadevnem trgu le na podlagi podatkov o presežku strukturnih zmogljivosti, ne da bi tudi preverila, ali je načrtovana pomoč namenjena trgu v zatonu, kršila člen 87 ES in večsektorski okvir 1998.

19 Sodišče prve stopnje je to sklenilo zlasti po tem, ko je ugotovilo, da drugačna razlaga zanika posebnost dveh meril za oceno dejavnika T, „stanje konkurence“, in da naložbe na trgu v zatonu povzročajo resno nevarnost za izkrivljanje konkurence, kar je jasno v nasprotju s ciljem neizkrivljene konkurence, ki se zasleduje s členom 87 ES. Takšno sklepanje je med drugim skladno s ciljem, ki si ga je Komisija zastavila s sprejetjem večsektorskega okvira 1998, znotraj katerega v točki 1.2 obstaja omejitev pomoči velikim projektom, tako da bi se čim bolj preprečili neugodni učinki na konkurenco, hkrati pa ohranilo privlačnost območja, ki je prejelo pomoč.

20 Sodišče prve stopnje je zato sporno odločbo razglasilo za nično.

**Postopek pred Sodiščem in predlogi strank**

21 Zvezna republika Nemčija in družbi Glunz ter OSB so vložile dve pritožbi zoper izpodbijano sodbo, vpisani pod številko C-75/05 P z dne 11. februarja 2005 in številko C-80/05 P z dne 16. februarja 2005.

22 S sklepom predsednika Sodišča z dne 13. oktobra 2005 sta bili za namene ustnega postopka in izdaje sodbe ti zadevi združeni.

23 Zvezna republika Nemčija in Komisija predlagata Sodišču, naj:

— razveljavi izpodbijano sodbo,

— tožbo družbe Kronofrance razglasi za nedopustno ali jo zavrne kot neutemeljeno, in

— družbi Kronofrance naloži plačilo stroškov v zvezi s prvostopenjskim in pritožbenim postopkom.

24 Družbi Glunz in OSB predlagata Sodišču, naj:

— razveljavi izpodbijano sodbo,

— zavrne tožbo ali, podredno, vrne zadevo Sodišču prve stopnje v ponovno odločanje, in

— družbi Kronofrance naloži plačilo stroškov.

25 Družba Kronofrance predlaga Sodišču, naj:

— zavrne pritožbi in

— pritožnicam naloži plačilo stroškov prvostopenjskega in pritožbenega postopka.

**Pritožbi**

26 Zvezna republika Nemčija v podporo svoje pritožbe uveljavlja tri pritožbene razloge, družbi Glunz in OSB pa navajata štiri pritožbene razloge, ki s pritožbenimi razlogi Zvezne republike Nemčije delno sovpadajo.

*Kršitev člena 230, četrti odstavek, ES*

Trditve strank

27 Zvezna republika Nemčija v okviru prvega pritožbenega razloga, družbi Glunz in OSB pa v okviru drugega pritožbenega razloga, ob podpori Komisije, navajajo, da je izpodbijana sodba pomenila kršitev člena 230, četrti odstavek, ES, ker je Sodišče prve stopnje menilo, da družbo Kronofrance sporna odločba „neposredno in posamično zadeva“, in zato presodilo, da je tožba tega podjetja dopustna. Ta nepravilna presoja

naj bi izhajala iz pretirane širitve področja uporabe člena 230, četrti odstavek, ES in iz njegove napačne razlage glede na Uredbo št. 659/1999.

28 Sodišče prve stopnje naj bi namreč neupravičeno menilo, da je treba vsakogar, ki je potencialno zainteresiran za formalni postopek preiskave pomoči na podlagi člena 1(h) Uredbe št. 659/1999, obravnavati, kot da ga odločba o odobritvi, izdana ob končanem predhodnem preizkusu pomoči, neposredno in posamično zadeva v smislu člena 230, četrti odstavek, ES, ne da bi bilo torej treba dokazati, da je bil konkurenčni položaj tožeče stranke na prvi stopnji s to odločbo „občutno“ prizadet.

29 Po mnenju Zvezne republike Nemčije in družb Glunz in OSB pa pojem „zainteresirana stranka“ v smislu Uredbe št. 659/1999 ne vsebuje avtomatične pravice vlaganja pravnega sredstva. Le z dejansko preiskavo, ki bi temeljila na obstoječem konkurenčnem razmerju med upravičencem pomoči in tožečo stranko na prvi stopnji, bi se spoštovalo zahteve iz ustaljene sodne prakse in zlasti iz sodbe z dne 15. julija 1963 v zadevi Plaumann proti Komisiji (25/62, Recueil, str. 197). Zato bi moralo Sodišče prve stopnje v zvezi s procesnim upravičenjem družbe Kronofrance preveriti, ali je bil njen položaj na zadevnem trgu občutno prizadet.

30 Družbi Kronofrance in Glunz pa naj si na zadevnem trgu, v nasprotju z ugotovitvami Sodišča prve stopnje, dejansko ne bi konkurirali in zato položaj družbe Kronofrance na trgu ni mogel biti občutno prizadet.

31 V zvezi s tem družbi Glunz in OSB trdita, da ugotovitev Sodišča prve stopnje, da naj bi se prodajna območja družb Kronofrance in Glunz prekrivala, ni pravilna. Sodišče prve stopnje naj bi namreč napačno ocenilo dejstva glede trgov teh dveh podjetij.

32 Zvezna republika Nemčija poleg tega poudarja, da se je Sodišče prve stopnje zadovoljilo z ugotovitvijo, da je družba Glunz v Franciji del združenja, v katero so povezane tudi druge družbe, ki se ukvarjajo z lesom. Vendar pa naj to merilo ne bi bilo upoštevno, ker temelji na ugotovitvah v zvezi s tem združenjem in ne na dejanski konkurenci med zadevnima podjetjema.

33 Glede na te ugotovitve Zvezna republika Nemčija, družbi Glunz in OSB ter Komisija menijo, da bi bilo treba tožbo družbe Kronofrance razglasiti za nedopustno.

34 Nasprotno pa družba Kronofrance trdi, da kadar se ne uvede formalni postopek preiskave, mora konkurent upravičenca pomoči, če želi s svojim tožbenim zahtevkom ohraniti procesne pravice, dokazati le, da je „zadevna stranka“ v smislu člena 88(2) ES. V takem primeru ne bi bilo treba dokazovati, da je bil konkurenčni položaj tožeče stranke občutno prizadet. V obravnavani zadevi naj bi neposredno konkurenčno razmerje med družbama Kronofrance in Glunz zadostovalo za odločitev v tem smislu.

Presoja Sodišča

35 Uvodoma je treba opozoriti, da v skladu s členom 230, četrti odstavek, ES fizične ali pravne osebe lahko sprožijo postopke zoper odločbo, ki je naslovljena na drugo osebo le, če jih ta odločba neposredno in posamično zadeva.

36 V skladu z ustaljeno sodno prakso lahko osebe, ki niso naslovniki odločbe, trdijo, da jih odločba zadeva posamično samo, če nanje učinkuje zaradi nekaterih lastnosti, ki

so njihova posebnost, ali na podlagi okoliščin, ki jih ločijo od vseh drugih oseb in jih na podlagi tega posamično določajo na podoben način kot tiste, na katere je odločba naslovljena (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Plaumann proti Komisiji, str. 223, ter sodbe z dne 19. maja 1993 v zadevi Cook proti Komisiji, C-198/91, Recueil, str. I-2487, točka 20; z dne 15. junija 1993 v zadevi Matra proti Komisiji, C-225/91, Recueil, str. I-3203, točka 14, in z dne 13. decembra 2005 v zadevi Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, ZOdl., str. I-10737, točka 33).

37 Ker se ta tožba nanaša na odločbo Komisije o državnih pomočeh, je treba opozoriti, da je treba v okviru postopka nadzora nad državnimi pomočmi iz člena 88 ES po eni strani razlikovati med fazo predhodnega preizkusa pomoči iz odstavka 3 tega člena, katerega edini cilj je omogočiti Komisiji, da oblikuje prvo mnenje o delni ali popolni združljivosti zadevne pomoči, in po drugi strani fazo preizkusa iz odstavka 2 istega člena. Pogodba le v okviru tega preizkusa, ki Komisiji omogoči, da se v celoti seznani z vsemi podatki zadeve, določa obveznost Komisije, da pozove zadevne stranke k predložitvi pripomb (zgoraj navedeni sodbi Cook proti Komisiji, točka 22, in Matra proti Komisiji, točka 16, sodba z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 38, in zgoraj navedena sodba Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 34).

38 Iz tega izhaja, da kadar Komisija, ne da bi sprožila formalni postopek preiskave iz člena 88(2) ES, z odločbo, sprejeto na podlagi odstavka 3 tega člena, ugotovi, da je pomoč združljiva s skupnim trgom, lahko osebe, ki so upravičene do teh postopkovnih jamstev, spoštovanje teh jamstev uveljavljajo le, kadar imajo možnost, da to odločbo izpodbijajo pred sodiščem Skupnosti. Iz teh razlogov slednje razglasi za dopustno tožbo za razglasitev ničnosti take odločbe, ki jo vloži zadevna stranka v smislu člena 88(2) ES, kadar želi z vložitvijo te tožbe zaščititi postopkovne pravice, ki izhajajo iz te določbe (zgoraj navedena sodba Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 35, in navedena sodna praksa).

39 Sodišče je že imelo priložnost pojasniti, da so takšne zadevne stranke osebe, podjetja ali združenja, na katerih interese bi lahko vplivala dodelitev pomoči, torej zlasti konkurenčna podjetja upravičencev do te pomoči in poklicna združenja (zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 41, in Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 36).

40 Po drugi strani, če tožeča stranka dvomi o utemeljenosti odločbe o presoji pomoči kot taki, preprosto dejstvo, da jo je mogoče šteti za „zadevno stranko" v smislu člena 88(2) ES, ne more zadoščati za to, da se tožba razglasi za dopustno. Zato mora dokazati, da ima poseben status v smislu zgoraj navedene sodbe Plaumann proti Komisiji. To velja zlasti takrat, kadar bi pomoč, ki jo obravnava zadevna odločba, občutno prizadela tržni položaj tožeče stranke (glej v tem smislu sodbo z dne 28. januarja 1986 v zadevi Cofaz in drugi proti Komisiji, 169/84, Recueil, str. 391, točke od 22 do 25, in zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 37).

41 Glede na ta načela, izpostavljena v predhodno navedeni sodni praksi, je treba preučiti trditve pritožnic, s katerimi se izpodbija presoja Sodišča prve stopnje o dopustnosti tožbe na prvi stopnji.

42 Najprej je treba poudariti, da je Sodišče prve stopnje v točki 35 izpodbijane sodbe, ne da bi omenjene tožeče stranke temu nasprotovale, ugotovilo, da je družba Kronofrance zahtevala razglasitev ničnosti sporne odločbe z obrazložitvijo, da je Komisija neupravičeno zavrnila uvedbo formalnega postopka preiskave iz člena 88(2) ES.

43 Kot je poudaril generalni pravobranilec v točkah od 116 do 118 sklepnih predlogov, je Sodišče prve stopnje, da bi preverilo spoštovanje pogoja, po katerem mora odločba zadevno podjetje posamično zadevati v smislu člena 230, četrti odstavek, ES, upravičeno odločalo o tem, ali je mogoče družbo Kronofrance šteti za „zainteresirano stranko" v smislu člena 88(2) ES in člena 1(h) Uredbe št. 659/1999, in v ta namen

preučilo položaj družbe Kronofrance na zadevnem trgu ter ugotovilo obstoj konkurenčnega razmerja med njo in družbo Glunz.

44 V teh okoliščinah Sodišče prve stopnje, v nasprotju s trditvami pritožnic, nikakor ni bilo zavezano, zlasti glede na zgoraj navedeni sodbi Cook proti Komisiji in Matra proti Komisiji, zahtevati, naj se prav tako dokaže, da je bil položaj družbe Kronofrance na zadevnem trgu s sprejetjem sporne odločbe občutno prizadet.

45 Pritožnice nato z dvema trditvama izpodbijajo analizo, na podlagi katere je Sodišče prve stopnje odločilo, da obstaja konkurenčno razmerje med družbama Glunz in Kronofrance.

46 Prvič navajajo, da je Sodišče prve stopnje tako odločilo po tem, ko je glede dveh zadevnih podjetij napačno presodilo določene podatke o geografski velikosti njunih prodajnih območij, ki se prekrivata le v popolnoma zanemarljivem delu, tako da ne more obstajati nikakršno konkurenčno razmerje med družbama Glunz in Kronofrance.

47 Vendar pa je treba ugotoviti, da pritožniki v resnici želijo izpodbijati presojo Sodišča prve stopnje o dejstvih, čeprav oblikujejo to trditev v okviru pritožbenega razloga napačne uporabe prava.

48 Vendar v okviru pritožbe ta presoja ni predmet nadzora Sodišča, razen v primeru izkrivljanja dejstev in dokazov, predloženih prvostopenjskemu sodišču (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 2. marca 1994 v zadevi Hilti proti Komisiji, C-53/92 P, Recueil, str. I-667, točka 42, in z dne 23. marca 2006 v zadevi Mülhens proti UUNT, C-206/04 P, ZOdl., str. I-2717, točka 28).

49 Ker pritožnice v obravnavani zadevi niso dokazale nikakršnega izkrivljanja dejstev niti niso tega zatrjevale, se ta trditev šteje za očitno nedopustno.

50 Drugič, navedene pritožnice zatrjujejo, da se Sodišče prve stopnje ni oprlo na analizo konkurence, ki dejansko obstaja med družbama Kronofrance in Glunz, ampak na splošne ugotovitve, s katerimi se na francoskem trgu lesenih plošč prikazuje prisotnost družb, ki pripadajo združenju, kateremu pripada tudi družba Glunz.

51 V zvezi s tem zadostuje ugotovitev, da je Sodišče prve stopnje po poudarku, da zadevni podjetji izdelujeta lesene plošče in da obstaja prekrivanje njunih prodajnih območij, v točki 43 izpodbijane sodbe dodalo naslednje:

„Iz [sporne odločbe] izhaja tudi, da je družba Glunz hčerinska družba družbe Tableros de Fibras SA, ki ima v Franciji tovarne, ki so dejavne v lesni industriji in ji jih je leta 1999 prodala družba Glunz."

52 Iz te točke izpodbijane sodbe jasno izhaja, da se je Sodišče prve stopnje na okoliščine glede združenja, kateremu pripada družba Glunz, sklicevalo samo z namenom celostne obravnave zadeve, in to po tem, ko je ugotovilo obstoj konkurenčnega razmerja med zadevnima podjetjema. Sodišče prve stopnje zato nikakor ni utemeljilo sklepa, do katerega je prišlo v točki 44 izpodbijane sodbe samo na tem edinem temelju.

53 Iz tega izhaja, da je treba to trditev zavrniti kot brezpredmetno.

54 Glede na zgoraj navedeno je treba zavrniti prvi pritožbeni razlog Zvezne republike Nemčije in drugi pritožbeni razlog družb Glunz in OSB.

*Kršitev člena 87(3) ES in večsektorski okvir 1998*

Trditve strank

55 Zvezna republika Nemčija v okviru drugega pritožbenega razloga, družbi Glunz in OSB pa v okviru prvega pritožbenega razloga, ob podpori Komisije navajajo, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo člen 87(3) ES in večsektorski okvir 1998.

56 Sodišče prve stopnje ni priznalo široke diskrecijske pravice Komisije, ki jo ima v skladu s členom 87(3) ES, in na podlagi katere je sprejela in uporabila večsektorski okvir 1998. Tako naj bi upoštevne točke tega večsektorskega okvira razlagalo v nasprotju z njihovim besedilom, smislom in namenom, ko je menilo, da je treba vpliv zadevne regionalne pomoči na konkurenco oceniti hkrati z upoštevanjem izkoriščenosti zmogljivosti v zadevnem sektorju in obstoja trga v zatonu.

57 Natančneje, spregledalo naj bi vrstni red, v katerem je treba upoštevati merila preizkusa in kot je določen v točkah od 3.2 do 3.4 tega večsektorskega okvira. Iz teh določb naj bi namreč izhajalo, da je vprašanje, ali je zadevni trg v zatonu, le podredno merilo nadzora, ki se ga upošteva samo, kadar so podatki o stopnji izkoriščenosti zmogljivosti nezadostni. To pa ne velja za obravnavani zadevi, saj so bili na razpolago vsi podatki o izkoriščenosti zmogljivosti.

58 Družba Kronofrance trdi, da je v točki 3.10 večsektorskega okvira 1998 izrecno zapisano, da mora Komisija pri presoji konkurenčnega položaja na trgu, ki ga je prizadel načrt pomoči, vedno ugotoviti, ali projekt povzroča večanje zmogljivosti v sektorju s presežkom strukturnih zmogljivosti in ali je namenjen trgu v zatonu. Kot poudarja Sodišče prve stopnje v izpodbijani sodbi, je treba slednji element vedno obravnavati, ker pomoč, dodeljena na trgu v zatonu, povzroča resno nevarnost za izkrivljanje konkurence.

Presoja Sodišča

59 Res je, kot navajajo pritožniki, da Komisija pri uporabi člena 87(3) ES uživa široko diskrecijsko pravico, katere izvrševanje zajema kompleksno oceno gospodarskih in socialnih razmer, ki jo je treba opraviti v okviru Skupnosti (glej v tem smislu zlasti sodbo Sodišča z dne 24. februarja 1987 v zadevi Deufil proti Komisiji, 310/85, Recueil, str. 901, točka 18). V tem okviru je sodni nadzor nad izvrševanjem te diskrecijske pravice omejen na preverjanje spoštovanja postopkovnih pravil in pravil obrazložitve ter na nadzor vsebinske pravilnosti ugotovljenega dejanskega stanja in pravilne uporabe prava, očitne napake pri presoji dejanskega stanja ali zlorabe pooblastil (sodbe z dne 26. septembra 2002 v zadevi Španija proti Komisiji, C-351/98, Recueil, str. I-8031, točka 74; z dne 13. februarja 2003 v zadevi Španija proti Komisiji, C-409/00, Recueil, str. I-1487, točka 93, in z dne 29. aprila 2004 v zadevi Italija proti Komisiji, C-91/01, Recueil, str. I-4355, točka 43).

60 Vendar je treba poudariti, da se Komisija, s tem da sprejme pravila ravnanja in da z njihovo objavo razglasi, da jih bo v bodoče uporabljala v primerih, na katere se nanašajo, sama omejuje pri izvrševanju te diskrecijske pravice in od teh pravil ne more odstopiti, ne da bi bila, glede na okoliščine primera, sankcionirana na podlagi kršitve splošnih pravnih načel, kot so načelo enakega obravnavanja ali varstva zaupanja v pravo (sodba z dne 28. junija 2005 v zadevi Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 211).

61 Na posebnem področju državnih pomoči je Sodišče že imelo priložnost poudariti, da je Komisija vezana na okvire in obvestila, ki jih sprejme, če ne odstopajo od pravil Pogodbe in če jih države članice sprejmejo (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi z dne 13. februarja 2003 v zadevi Španija proti Komisiji, točki 69 in 95, in Italija proti Komisiji, točka 45).

62 Sodišče prve stopnje pa je v izpodbijani sodbi natančno preverilo, ali je Komisija, ko je sprejela sporno odločbo, delovala skladno z večsektorskim okvirom 1998. Kot namreč izhaja zlasti iz točke 86 izpodbijane sodbe, je bila analiza prvostopenjskega sodišča opravljena zato, da se ugotovi, ali je lahko Komisija na podlagi besedila tega okvira dodelila zadevnemu ukrepu pomoči korekcijski količnik 1 za količnik T, „stanje konkurence“, in pri tem spregledala preizkus, ali je omenjena pomoč namenjena za trg v zatonu.

63 V teh okoliščinah se ne zdi, da bi Sodišče prve stopnje s tako analizo sporne odločbe prekoračilo stopnjo nadzora, ki mu jo priznava sodna praksa na področju kompleksne ocene gospodarskih in socialnih razmer s strani Komisije.

64 Prav tako se iz razlage Sodišča prve stopnje glede večsektorskega okvira 1998 ne more sklepati o kršitvi široke diskrecijske pravice, ki jo ima Komisija v okviru uporabe člena 87(3) ES.

65 V zvezi s tem je treba opozoriti, da čeprav Komisijo zavezujejo okviri in obvestila, ki jih sprejme na področju državnih pomoči, to velja samo, če ta besedila ne odstopajo od pravilne uporabe pravil Pogodbe, saj teh besedil ni mogoče razlagati na način, ki bi zmanjševal obseg členov 87 ES in 88 ES ali bi bil v nasprotju z njunim ciljem (glej v tem smislu zgoraj navedene sodbe Deufil proti Komisiji, točka 22; z dne 26. septembra 2002 Španija proti Komisiji, točka 53, in Italija proti Komisiji,

točka 45, ter po analogiji sodbo z dne 22. junija 2006 v zadevi Belgija in Forum 187 proti Komisiji, C-182/03 in C-217/03, ZOdl, str. I-5479, točka 72).

66 Sodišče prve stopnje je zato v točki 89 izpodbijane sodbe utemeljeno presodilo, da je treba večsektorski okvir 1998 razlagati z vidika člena 87 ES in v njem vsebovanega načela nezdružljivosti javnih pomoči, da bi se dosegel cilj te določbe, to je neizkrivljena konkurenca na skupnem trgu.

67 Nujnost presoje zakonitosti sporne odločbe glede na večsektorski okvir 1998, kot se ga razlaga glede na člena 87 ES in 88 ES, je bila v obravnavani zadevi ob upoštevanju določene dvoumnosti besedila tega okvira, ki jo je Sodišče prve stopnje poudarilo v točki 89 izpodbijane sodbe, še toliko bolj upravičena. Ta dvoumnost izhaja zlasti iz uporabe veznikov „in/ali“ v točki 3.10.1 tega okvira ravno v zvezi z elementi, ki jih mora Komisija pri določitvi korekcijskega količnika 1 iz naslova količnika T, „stanje konkurence“, upoštevati.

68 Sodišče prve stopnje je z vidika načel iz členov 87 ES in 88 ES ter cilja preprečevanja učinkov izkrivljanja, ki jih povzročajo pomoči, določenega zlasti v točki 1.2 večsektorskega okvira 1998, presodilo, da je treba točko 3.10.1(iv) tega okvira razlagati tako, da uporaba najvišjega korekcijskega količnika 1, s katerim dobimo največji znesek pomoči, ki se jo lahko razglasi za združljivo s skupnim trgom, vključuje predhodno ugotovitev neobstoja presežkov strukturnih zmogljivosti v zadevnem sektorju in tudi trga v zatonu.

69 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da bi lahko bila drugačna razlaga, v skladu s katero bi bila prisotnost enega samega od teh dveh elementov dovolj, da se upraviči uporaba najvišjega korekcijskega količnika, v nasprotju z načeli in ciljem, poudarjenimi v prejšnji točki te sodbe. Po eni strani takšna razlaga namreč dopušča Komisiji, da uporabi najvišji korekcijski količnik za projekte, ki bi lahko povzročili povečanje zmogljivosti

v sektorju, za katerega bi lahko bil značilen absolutni zaton povpraševanja, ne da bi Komisija upoštevala to okoliščino.

70 Po drugi strani bi bila zaradi namena dodelitve korekcijskega količnika 1 posledica takšne razlage izenačenje položaja v sektorju, kjer je Komisija ugotovila neobstoj presežkov strukturnih zmogljivosti, s položajem, v katerem ta institucija zaradi nerazpoložljivih podatkov tega ne bi mogla ugotoviti, vendar ne da bi se lahko prisotnost takšnih presežkov izključila.

71 Poleg tega, v nasprotju s trditvami pritožnic, iz točke 97 izpodbijane sodbe jasno izhaja, da Sodišče prve stopnje ni razlagalo večsektorskega okvira 1998 tako, da je Komisiji v vseh primerih naložena obveznost presoje, ali je zadevni trg v zatonu. Takšno presojo prvostopenjsko sodišče pravzaprav zahteva samo v primeru, če Komisija ne razpolaga z zadostnimi podatki, da bi sklepala o obstoju presežkov strukturnih zmogljivosti, ali, kot v obravnavani zadevi, ko ima namen dodeliti najvišji korekcijski količnik 1 iz naslova količnika T, „stanje konkurence“.

72 Nazadnje, treba je poudariti, da Sodišče prve stopnje v točki 99 izpodbijane sodbe pride do splošnega sklepa, da Komisija ne more odobriti ukrepa pomoči, ne da bi predhodno presodila, ali je zadevni trg v zatonu.

73 Ugotoviti je treba, da je tak sklep ne samo neupravičen ob upoštevanju predhodno navedenih okoliščin, ampak je celo v nasprotju s točko 97 iste sodbe.

74 Vendar takšno protislovje, kar zadeva rešitev v obravnavani zadevi, v ničemer ne vpliva na sklep Sodišča prve stopnje v točki 103 izpodbijane sodbe, glede na to, da se prvostopenjsko sodišče v tej točki omeji na izključitev tega, da lahko Komisija ne opravi presoje, ali je trg v zatonu, kadar namerava dodeliti korekcijski količnik 1 iz naslova količnika T, „stanje konkurence“.

75 Glede na zgoraj navedeno je treba drugi pritožbeni razlog, na katerega se sklicuje Zvezna republika Nemčija, in prvi pritožbeni razlog, na katerega se sklicujeta družbi Glunz in OSB, ravno tako zavrniti.

*Kršitev člena 64 Poslovnika Sodišča prve stopnje*

Trditve strank

76 Zvezna republika Nemčija in družbi Glunz in OSB se v okviru tretjega pritožbenega razloga sklicujejo na kršitev člena 64 Poslovnika Sodišča prve stopnje. Ker je Komisija ugovor nedopustnosti tožbe prvič navedla na obravnavi, bi Sodišče prve stopnje, da bi odločilo o procesnem upravičenju družbe Kronofrance, moralo po uradni dolžnosti zbrati določene podatke, kot so podatki v zvezi z njunimi prodajnimi območji ali z razdaljo med njunimi proizvodnimi obrati, ki so potrebni, da se ugotovi, ali sta bili družbi Glunz in Kronofrance konkurentki. Na podlagi teh podatkov bi Sodišče prve stopnje razsodilo, da družbe Kronofrance odločba „posamično ne zadeva“ v smislu člena 230, četrti odstavek, ES.

77 Družba Kronofrance meni nasprotno, in sicer, da Sodišče prve stopnje ni kršilo člena 64 Poslovnika. Samo Sodišče prve stopnje naj bi namreč lahko odločalo, ali je treba dokaze, s katerimi razpolaga v zadevi, dopolniti. Poleg tega naj dokazna moč teh dokazov ne bi bila vprašanje, ki je podvrženo nadzoru Sodišča, razen v primeru izkrivljanja ali kadar iz dokumentov v spisu izhaja vsebinska nepravilnost ugotovitev, do katerih je prišlo Sodišče prve stopnje. Nazadnje, Sodišče prve stopnje naj bi, kot izhaja iz točk od 38 do 41 izpodbijane sodbe, razpolagalo z zadostnimi dokazi za odločanje. Torej ni imelo nikakršnega razloga za zbiranje drugih podatkov.

Presoja Sodišča

78 V zvezi s presojo predlogov za odreditev ukrepov procesnega vodstva ali pripravljalnih ukrepov s strani prvostopenjskega sodišča, ki jih je vložila stranka v sporu, je treba opozoriti, da samo Sodišče prve stopnje presoja morebitno potrebo po dopolnitvi podatkov, ki so mu na voljo v zadevi, o kateri odloča (glej zlasti sodbe z dne 10. julija 2001 v zadevi Ismeri Europa proti Računskemu sodišču, C-315/99 P, Recueil, str. I-5281, točka 19; z dne 7. oktobra 2004 v zadevi Mag Instrument proti UUNT, C-136/02 P, ZOdl., str. I-9165, točka 76, in z dne 22. novembra 2007 v zadevi Sniace proti Komisiji, C-260/05 P, ZOdl., str. I-10005, točka 77). Vprašanje, ali imajo postopkovni dokumenti dokazno moč ali ne, je odvisno od njegove proste presoje dejstev, ki v okviru pritožbene stopnje ni predmet nadzora Sodišča, razen v primeru izkrivljanja dokazov, predloženih Sodišču prve stopnje, ali če iz dokumentov v spisu izhaja vsebinska nepravilnost ugotovitev slednjega (zgoraj navedena sodba Ismeri Europa proti Računskemu sodišču, točka 19, in sodba z dne 7. novembra 2002 v zadevi Glencore in Compagnie Continentale proti Komisiji, C-24/01 P in C-25/01 P, Recueil, str. I-10119, točki 77 in 78).

79 Ker se v obravnavani zadevi ni zatrjevalo nikakršno izkrivljanje ali vsebinska nepravilnost, je lahko Sodišče prve stopnje upravičeno menilo, da so dokazi v spisu in pojasnila, podana v ustnem postopku in poudarjena v točkah od 38 do 41 izpodbi-

jane sodbe, zadostni in da lahko, ne da bi bili potrebni naknadni ukrepi procesnega vodstva, odloči o dopustnosti tožbe.

80 Ker je ta pritožbeni razlog očitno neutemeljen, ga je treba zavrniti.

*Kršitev člena 230, drugi odstavek, ES*

Trditve strank

81 V okviru četrtega pritožbenega razloga družbi Glunz in OSB trdita, da je izpodbijana sodba v nasprotju s členom 230, drugi odstavek, ES, ker se je z njo odločilo zunaj okvirov tožbenih razlogov, ki so bili navedeni v podporo tožbi.

82 Sodišče prve stopnje naj bi namreč sporno odločbo razglasilo za nično zaradi kršitve Pogodbe, ker Komisija ni upoštevala dejstva, da je zadevni sektor v zatonu, čeprav te trditve tožeča stranka na prvi stopnji ni navedla v okviru tožbenega razloga v zvezi s kršitvijo Pogodbe, ampak le v podporo tistemu, v okviru katerega je navedla zlorabo pooblastil.

83 Sodišče prve stopnje naj bi s tem, ko ni razlikovalo med očitno različnimi trditvami in tožbenimi razlogi, napačno uporabilo pravo, in to še toliko bolj, ker v skladu s sodno prakso sodišče Skupnosti ni dolžno po uradni dolžnosti preučiti tožbenega razloga v zvezi s kršitvijo pogodbe v smislu člena 230, drugi odstavek, ES.

84 Družba Kronofrance zatrjuje, da je svojo tožbo utemeljila z vsemi tožbenimi razlogi, omenjenimi v členu 230 ES, pri čemer je v vlogah navedla vso potrebno obrazložitev. V vsakem primeru naj ne bi bila zavezana, da tožbeni razlog posveti določeni napaki sporne odločbe, če takšna pomanjkljivost izhaja iz dejanskih in pravnih elementov v njenih pisnih ali ustnih stališčih.

Presoja Sodišča

85 S tem pritožbenim razlogom želita družbi Glunz in OSB v bistvu doseči, da se ugotovi, da je Sodišče prve stopnje napačno presodilo o kršitvi člena 87 ES, ko je preučevalo trditev tožeče stranke na prvi stopnji v podporo njenemu tožbenemu razlogu glede zlorabe pooblastil. S tem naj bi Sodišče prve stopnje odločilo o trditvi, katere mu ni treba obravnavati po uradni dolžnosti, in ki je tožeča stranka ni navedla.

86 Najprej je treba poudariti, da ta pritožbeni razlog temelji na napačni premisi, da naj bi Sodišče prve stopnje odločilo o tožbenem razlogu glede kršitve člena 87 ES.

87 Vendar je treba v zvezi s tem pojasniti, da Sodišče prve stopnje o tem tožbenem razlogu sploh ni razsodilo. Kot izhaja iz točke 35 izpodbijane sodbe, je namreč Sodišče prve stopnje omejilo svojo analizo na preučitev drugega predloženega tožbenega razloga, ki je izhajal iz tega, da je Komisija neupravičeno zavrnila uvedbo formalnega postopka preiskave iz člena 88(2) ES. Kot izhaja iz točke 48 navedene sodbe, je v okviru tega tožbenega razloga tožeča stranka trdila, da je Komisija, s tem da je odobrila pomoč, ki so jo družbi Glunz samo na podlagi predhodnega preizkusa dodelile nemške oblasti, kršila zlasti člen 4(4) Uredbe št. 659/1999, v katerem se

institucijo zavezuje, da uvede postopek formalne preiskave, če „obstajajo dvomi“ o združljivosti prijavljenega ukrepa s skupnim trgom.

88 Sodišče prve stopnje je vprašanje razlage člena 87 ES preučilo le zato, da bi odločilo o obstoju takšnih dvomov, pri čemer je to vprašanje štelo kot predpogoj, da bi lahko odločilo o zakonitosti sporne odločbe z vidika člena 88(2) ES.

89 V teh okoliščinah dejstvo, da je tožeča stranka na prvi stopnji navedla ločen tožbeni razlog glede kršitve člena 87 ES, ne da bi to utemeljila s trditvijo o napačni uporabi večsektorskega okvira 1998, ni upoštevno.

90 Iz tega izhaja, da je treba zadnji pritožbeni razlog prav tako zavrniti.

91 Glede na zgoraj navedeno je treba pritožbi v celoti zavrniti.

**Stroški**

92 V skladu s členom 69(2) Poslovnika, ki velja za pritožbeni postopek na podlagi člena 118 tega poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti

priglašeni. Ker pritožnice s svojimi pritožbenimi razlogi niso uspele, se jim v skladu s predlogi družbe Kronofrance naloži plačilo stroškov.

93 V skladu z istim členom tega poslovnika se Komisiji naloži plačilo njenih stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

**1. Pritožbi se zavrneta.**

**2. Zvezni republiki Nemčiji se naloži plačilo stroškov iz zadeve C-75/05 P.**

**3. Glunz AG in OSB Deutschland GmbH se naloži plačilo stroškov iz zadeve C-80/05 P.**

**4. Komisija Evropskih skupnosti nosi svoje stroške.**

Podpisi